

עפ"ג 52422/02/18 - דוד כהן נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 52422-02-18
לפני כב' השופט רפי כרמל, אב"ד
כב' השופטת שירלי רנר
כב' השופטת חגית מאק-קלמנוביץ

המערער	דוד כהן
נגד	ע"י ב"כ עו"ד אלינור טל
המשיב	מדינת ישראל
	באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

פסק דין

ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופטת ג'ויה סקפה שפירא) מיום
31.12.17 בת"פ 48539-04-15.

כללי

1. המערער הורשע על יסוד הודאתו בנהיגה בקלות ראש, נהיגה תחת השפעת משקאות משכרים, נהיגה במצב העלול לסכן עוברי דרך ושיבוש מהלכי משפט. על המערער הוטלו העונשים הבאים: 45 ימי מאסר בפועל, 3 חודשי מאסר על תנאי על כל אחת מהעבירות בהן הורשע, 6 חודשי פסילה מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה, 6 חודשי פסילה על תנאי על העבירות בהן הורשע ועבירה של נהיגה בפסילה, וקנס בסך 1,000 ₪. הערעור מופנה כנגד חומרת העונש.
2. ואלה המעשים: ביום 11.8.11 סמוך לחצות, נהג המערער ברכב כשהוא תחת השפעת סמים מסוג קנביס. המערער סטה מנתיבו ופגע ברכב שנסע באותו כיוון בנתיב הסמוך. בעקבות התאונה, התנגש המערער עם רכבו בעמוד רמזור, חזר לכביש ונעצר במרכז הצומת. כתוצאה מהתאונה נחבלו המערער, נוסעת שהיתה עמו וכן נהג הרכב שנפגע, וכן נגרמו נזקים לכלי הרכב. המערער פונה לבית חולים, שם סירב לבקשת בוחן תנועה למסור דגימת דם ושתן. לאחר מכן, ביקש מנאשם 1, שנכח בבית החולים, למסור במקומו דגימות שתן וזה נעתר לבקשתו. בסמוך, מסר המערער לבוחן התנועה דגימת שתן של נאשם 1, הנחזית להיות דגימה שלו, בה נמצאה לאחר בדיקה חומצת חשיש.

טענות הצדדים

עמוד 1

3. ב"כ המערער עותרת לביטול כתב האישום, ולחלופין, לאימוץ המלצת שירות המבחן, כך שיוטל על המערער עונש מאסר על תנאי וקנס. לטענתה, כתב האישום הוגש כארבע שנים מיום האירוע ללא הצדקה או הסבר הולם מצד המאשימה לכך שבחרה להעמיד לדין את המערער קרוב מאוד לסיום תקופת ההתיישנות. מדובר בהפגנת זלזול מוחלטת בזכויות המערער ופגיעה לא מידתית בכבודו ובחירותו. במיוחד, כשמדובר במי שהיה בגיר-צעיר בעת ביצוע העבירה. כמו כן, נפגעה יכולתו של המערער לנהל הליך הוגן ואיסוף ראיות. בנסיבות דנן יש לבטל את כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק ועינוי דין שנגרם למערער. עוד נטען כי עינוי דין נגרם גם כתוצאה מכך שטיעונים לעונש נשמעו במשך חמש פעמים ומועד מתן גזר הדין נדחה, תוך שהוחלט כי המערער יבדק מדי שבוע ולמשך חצי שנה בבדיקות שתן בשירות המבחן. הסנגורית טענה גם כי בעניינו של המערער יש להתחשב לקולה בנסיבות אישיות ומשפחתיות קשות של המערער ולהימנע משליחתו למאסר בפועל.

4. ב"כ המשיבה לא התעלמה מכך שכתב האישום הוגש בשיהוי ניכר של כארבע שנים, אולם על כן המדינה הסכימה להסדר מקל עם המערער. מעשי המערער חמורים ונעשו בהשפעת סם, בעקבות מעשיו נגרמה תאונה, טענותיו באו לפני בית משפט קמא. למערער ניתנו הזדמנויות ונפתחה לפניו דלת לריצוי המאסר בעבודות שירות אולם, עקב תוצאות בדיקות שתן שמסר, הוכשלה על ידו הזדמנות זו.

תסקיר שירות המבחן וחוו"ד הממונה על עבודות השירות

5. מתסקיר שירות המבחן שנערך בעניינו של המערער עולה כי הינו יליד שנת 1990, ועוסק בהתקנת מערכות מיגון, נעדר הרשעות קודמות. פורט כי גדל ברקע משפחתי מורכב. המערער קיבל אחריות על ביצוע העבירות והביע אמפתיה כלפי המעורבים, אך אמר כי השתמש בגראס מספר ימים לפני ביצוע העבירה ואין קשר בין אחריותו לתאונה לבין השימוש בסמים. כמו כן, המערער תיאר שימוש מזדמן מצדו בגראס. מעת ביצוע העבירה לא נפתחו נגדו תיקים נוספים ושירות המבחן התרשם כי המערער הצליח לייצב את חייו ולתפקד באופן תקין. הומלץ לשקול בחיוב את ביטול הרשעתו ולהטיל עליו של"צ בהיקף של 160 שעות.

6. לאחר שנשמעו טיעונים לעונש, ערך הממונה על עבודות השירות חוות דעת, בה מצא כי המערער אינו כשיר לבצע עבודות שירות, מאחר ובבדיקת השתן שנערכה לו נמצאו שרידי סמים. המערער הכחיש שימוש בסמים וסבר כי חל בלבול בבדיקות עם אדם אחר.

7. בעקבות הפער בין חוו"ד זו לבין זו של שירות המבחן, התבקשה התייחסות נוספת של שירות המבחן. בתסקיר המשלים מסר המערער שתי בדיקות שתן נקיות וחזר על עמדתו לפיה אינו משתמש בסמים. בית משפט קמא קבע כי אין די בשתי בדיקות אלה כדי להפיג את החשש הכבד שהמערער מוסיף להשתמש בסמים ודחה את מתן גזר הדין בחמישה חודשים, במהלכם הורה כי המערער יבדק מדי שבוע בשירות המבחן. כחודשיים לאחר מכן הודיע שירות המבחן כי המערער לא התייצב לבדיקות וניתק קשר עם שירות המבחן. לבקשת המערער נתן לו בית משפט קמא הזדמנות נוספת ובתסקיר משלים נכתב כי בשתי בדיקות שתן שמסר המערער נמצאו שרידי סם אותם התקשה להסביר, אך מאז בדיקותיו נמצאו נקיות. לפיכך, ומאחר שהמערער שינה מקום עבודה כך שהרשעתו לא עשויה עוד לפגוע בפרנסתו, המליץ שירות המבחן לגזור עליו עונש מאסר מותנה משמעותי וקנס משמעותי.

8. בחוות דעת נוספת של הממונה על שירות המבחן נמצא המערער בלתי כשיר לביצוע עבודות שירות בשל כך שלא הגיע לשני המפגשים שנקבעו לו ולא ענה לטלפונים.

9. גם במהלך הערעור ניתנו למערער שתי הזדמנויות לכך שתומצא חוות דעת חיובית מטעם הממונה על עבודות השירות, אולם גם בכך הוא כשל ולא הומצאה חוות דעת חיובית (עקב ממצא המראה כי הבדיקה העלתה תוצאה של שתייה מרובה או שתן מהול).

דין

10. הכלל הוא, כי ערכאת הערעור לא גוזרת מחדש את העונש, אלא בוחנת את סבירות גזר הדין של הערכאה הדינית, וכי התערבותה בעונשים שנגזרו שמורה למקרים חריגים בלבד, שבהם נפלה טעות מהותית, או כאשר העונש שנגזר סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הראויה.

לזכות המערער עומדת הודאתו במיוחס לו, שהביאה לחיסכון בזמן שיפוטי ולייעול ההליכים, האחריות שלקח על המעשים, הבעת חרטה ואמפתיה כלפי נפגעי העבירות והעדר הרשעות קודמות. כמו כן, יש להביא במכלול הנסיבות לקולה את גילו הצעיר של המערער בעת ביצוע העבירות, את חלוף הזמן מאותו מועד, במהלכו לא נפתחו נגדו תיקים נוספים, את השיהוי בהגשת כתב האישום מעת ביצוע העבירות, לו לא ניתן הסבר מיוחד פרט לעומס המוטל על המאשימה, ואת הרקע המשפחתי המורכב בו גדל. כמו כן, מעת ביצוע העבירות, המערער מנהל אורח חיים יציב בתחום המשפחתי והתעסוקתי, תוך שהתגבר על קשיים שפקדו אותו ונמנו בגזר דינו של בית משפט קמא (סעיף 23 לגזה"ד). מאידך, לחובת המערער נזקפת חומרת העבירות שביצע על רקע שימוש בסמים. בית משפט קמא עמד בהרחבה על הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של המערער ועל מידת הפגיעה. כמו כן, המעשים שביצע המערער לאחר שאירעה תאונת הדרכים בניסיון לשבש את החקירה פוגעים בתקינותם של הליכים אלה ומלמדים על תעוזה ועל תכנון עבריני. בנוסף, המערער לא הפסיק באופן מוחלט את שימושו בסמים והצהרותיו בפני שירות המבחן על ניקיון מלא לא תאמו את התנהלותו הלכה למעשה. כאמור, גם במסגרת הדיון בערעור ניתנו למערער שתי הזדמנויות להמצאת חוות דעת חיובית מטעם הממונה אולם, כאמור, הוא החמיץ הזדמנויות אלה שכן בדיקות השתן שמסר נמצאו בעייתיות. לא בכדי עמד בית משפט קמא על כך ששימוש בסמים קלים, אף מדי פעם, מאפשר, פעמים רבות, להמשיך ולקיים אורח חיים שגרתי הכולל חיי משפחה ועבודה רציפה, כפי שמקיים המערער, תוך חשש ממשי כי המערער ינהג ברכב תחת השפעה של חומרים משני מתודעה וגרימת סיכון לעצמו ולציבור. בנסיבות אלה, ענישה צופת פני עתיד בלבד, כבקשת הסנגורית במקרה דנן, מהווה חריגה בלתי מוצדקת ממתחם העונש ההולם ואינה עונש הרתעתי והולם, כפי שנדרש בענייננו. לפיכך, בנסיבות דנן, העונשים שקבע בית משפט קמא מקובלים עלינו ולא מצאנו מקום להתערב בהם.

אשר-על כן, הערעור נדחה.

המערער יתייצב לריצוי עונש המאסר ביום 11/8/19 עד השעה 10:00 בבית המעצר ניצן.

ניתן היום, י"א תמוז תשע"ט, 14 יולי 2019, במעמד ב"כ המערער, המערער וב"כ המשיבה.

עמוד 3

חגית מאק-קלמנוביץ, שופטת

שירלי רנר, שופטת

רפי כרמל, שופט, אב"ד